

**НАУКОВА ФІЛОЛОГІЧНА
ОРГАНІЗАЦІЯ «ЛОГОС»**

**Міжнародна
науково-практична конференція**

**«МОВА І ЗАСОБИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ
НА СУЧАСНОМУ ІСТОРИЧНОМУ ЕТАПІ»**

10–11 вересня 2021 р.

м. Львів

УДК 81+316.77(063)
М 74

М 74 **Мова і засоби масової комунікації на сучасному історичному етапі:** Матеріали міжнародної науково-практичної конференції: м. Львів, 10–11 вересня 2021 р. – Львів : ГО «Наукова філологічна організація «ЛОГОС», 2021. – 76 с.

Видається в авторській редакції. Редакційна колегія Наукової філологічної організації «ЛОГОС» не завжди поділяє погляди, думки, ідеї авторів та не несе відповідальності за зміст матеріалів, наданих авторами для публікації.

У виданні зібрані тези, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Мова і засоби масової комунікації на сучасному історичному етапі».

УДК 81+316.77(063)

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ЗАСОБИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Малицька А. Д. ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ПОСТАТІ САПФО У ПОЕЗІЇ ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ТА САРИ ТІСДЕЙЛ).....	5
--	---

НАПРЯМ 2. ЛІТЕРАТУРА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Борисенко М. В. ТРАНСФОРМАЦІЯ КОНЦЕПТУ ДІМ ТА РОДИНА В АНГЛО-КАНАДСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ (НА ПРИКЛАДІ ЗБІРКИ ОПОВІДАНЬ М. ЕТВУД «МОРАЛЬНИЙ РОЗЛАД» ("MORAL DISORDER"))	10
---	----

Мельникова К. С. ВПЛИВ РОМАН ДЖ. ДЖОЙСА «УЛІСС» НА ЛІТЕРАТУРУ ІРЛАНДІЇ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	11
---	----

Стрікалова С. О. КІНЕМАТОГРАФІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КЛАСИЧНОГО ТВОРУ «ФРАНКЕНШТЕЙН» МЕРІ ШЕЛЛІ.....	14
---	----

НАПРЯМ 3. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

Гапоненко О. М. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ КАУЗАТИВНИХ КОНСТРУКЦІЙ.....	19
---	----

Должанська О. А. ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ РОЗМОВНОГО СТИЛЮ МОВЛЕННЯ У АНГЛОМОВНИХ КІНОСТРІЧКАХ.....	22
--	----

Кобиляцька Г. С. ТРУДНОЩІ ВІДТВОРЕННЯ КУЛІНАРНОГО РЕЦЕПТУ ЯК ОКРЕМОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ЖАНРУ.....	26
---	----

Шевчук В. В. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ САФРАНА ФОЕР ДЖОНАТАНА «ВСЕ ЯСНО».....	31
---	----

НАПРЯМ 4. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

Кердівар Н. І. ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ СТРЕСУ ІНОФОНІВ В КОНТЕКСТІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	35
---	----

НАПРЯМ 5. УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Лобинцева Ю. Р. ОБРАЗ ЦИВІЛЬНОЇ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ НА СХОДІ УКРАЇНИ У ДРАМІ СЕРГІЯ ЖАДАНА «ХЛІБНЕ ПЕРЕМІР'Я»...38	
Олійник К. В. МІСТЕРІЙНА ПАРАДИГМА ДРАМИ «MAIDAN INFERNO, АБО ПОТОЙБИЧ ПЕКЛА» НЕДИ НЕЖДАНОЇ.....41	
Подорван І. Ю. СЛОВ'ЯНСЬКА МІФОЛОГІЯ ЯК ДЖЕРЕЛО ЧОТИРИКНИЖЖЯ ДАРИ КОРНІЙ «ЗВОРОТНИЙ БІК СВІТЛА»...45	
Теглівець Ю. В., Теглівець О. В. ГІПЕРО-ГІПОНІМІЧНІ ВІДНОШЕННЯ У ТЕРМІНОСИСТЕМІ ФОТОГРАФІЇ.....49	
Токарська І. І. ХРИСТІЯНСЬКІ СИМВОЛИ У ТВОРІ «ЖОВТИЙ КНЯЗЬ» ВАСИЛЯ БАРКИ.....52	
Шостак О. О. РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ І МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ЗНМ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....54	

НАПРЯМ 6. РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ І ЛІТЕРАТУРА

Аністратенко Л. С. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯПОНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....57	
Басараба І. О. ВМОТИВОВАНІСТЬ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ ВОЄННОЇ СФЕРИ.....60	
Голуб С. М. ЗАСОБИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЯК НОВІТНИЙ ВИКЛИК ДЛЯ МЕТОДИК ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ НА ЮРИДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ62	
Тасмасис О. О. ВИНИКНЕННЯ І РОЗВИТОК ГЕРМАНІСТИКИ ЯК НАУКИ.....65	
Shamsutdinova M.-S. B. LINGUISTIC AND REGIONAL STUDIES IN FOREIGN LANGUAGE LESSONS AS A WAY TO INCREASE MOTIVATION 70	

Шостак О. О.
кандидат філологічних наук,
методист навчально-методичного відділу
Рівненський державний гуманітарний університет
м. Рівне, Україна

РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ І МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ЗНМ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Системне і своєчасне оволодіння мовленням – необхідна умова повноцінного розвитку дитини. Засвоєння мовленнєвих навичок забезпечує комунікацію з однолітками й дорослими, а також усебічне пізнання навколишньої дійсності, що дає можливість як отримувати, так і передавати необхідну інформацію. Художня література – ефективний засіб розвитку мовлення дошкільників і молодших школярів. Особливо актуальна проблема використання художніх текстів у роботі з дітьми із загальним недорозвиненим мовленням (далі – ЗНМ).

Як відзначає Ю. Богачук, під ЗНМ «у дітей із нормальним слухом і первинно збереженим інтелектом розуміють таку форму мовленнєвої патології, при якій порушено формування усіх компонентів мовленнєвої системи, які відносяться як до звукової, так і до смислової сторони мовлення» [1, с. 11]. Відтак у дітей цієї категорії належним чином не сформовані звуковимова, словниковий запас, граматична будова, зв'язне мовлення. Дослідники наголошують, що в них спостерігаються труднощі у використанні лексики та засвоєнні граматики (Р. Лалаєва, Р. Левіна, Є. Соботович, В. Тищенко, Т. Філічева, М. Шеремет та ін.) [1, с. 11]. Знання психофізіологічних особливостей дітей із ЗНМ допомагає розробити послідовну систему завдань і методів їх художньо-мовленнєвого розвитку. У спеціальній педагогічній літературі репрезентовані різноманітні методики корекційної роботи з дітьми із ЗНМ, що пов'язані з використанням художньої літератури: методика заучування віршів (Є. Тихеева, Є. Фльоріна), методика розвитку зв'язного мовлення засобами театралізованої діяльності (Л. Колесник), методика формування образного мовлення в дітей старшого дошкільного віку (Н. Ільїна), методика розвитку мовлення дітей шестирічного віку в процесі ознайомлення з природою, методика формування зв'язного монологічного мовлення в процесі навчання переказу (В. Глухов) та ін. [3, с. 245], [1, с. 12]. На думку Ю. Богачук, дуже складно розробити універсальну методику розвитку мовлення дітей із ЗНМ засобами художньої літератури, зважаючи на їх психолого-педагогічні особливості та завдання корекційної роботи [1, с. 11, 15].

Однак не викликає сумніву, що художню літературу доцільно використовувати як засіб розвитку мовлення дітей із ЗНМ, оскільки вона

сприяє формуванню фонематичного слуху, правильної звуковимови, збагаченню словникового запасу, розвитку зв'язного мовлення, емоційної сфери й естетичному вихованню. Відомий лінгводидакт А. Богуш стверджує, що робота з художньою літературою слугує виробленню в дітей «хорошого мовлення», яке трактує як високий рівень мовленнєвої культури, що характеризується трьома ознаками: багатством (великий обсяг словника), точністю (оптимальне слововживання), виразністю (відповідне інтонаційне оформлення і стильова образність) [2, с. 7]. Науковець виокремлює такі основні напрями в організації художньо-мовленнєвої діяльності дошкільників: розвиток художньо-естетичного сприймання і словесної творчості; розвиток мовлення, виховання культури мовлення; літературознавча підготовка; збагачення емоційно-чуттєвого і когнітивного досвіду [2, с. 8–10]. А. Богуш відзначає, що в педагогічній практиці головну увагу приділяють виховному й пізнавальному значенню літературних і фольклорних творів. Але важливо, щоб діти оволоділи складнішими формами естетичного сприйняття, слід вчити їх розуміти художній текст у єдності змісту й форми [2, с. 6, 8]. І. Марченко зауважує, що в дошкільників із ЗНМ також необхідно розвивати «емоційне естетичне сприймання художніх творів – розуміти та відчувати не тільки зміст, а й форму, проявляти поетичний слух, відгукуватися на образне мовлення, виразні інтонації» [3, с. 235].

У логопедичній роботі слід ураховувати принцип збереження єдності між дошкільною ланкою і початковою школою. Наприклад, одне з провідних завдань корекційної роботи з дошкільниками – формування зв'язного монологічного мовлення, що закладає підґрунтя подальшого вдосконалення навичок монологічного висловлювання в учнів початкової школи із ЗНМ. Спеціальний педагог-практик О. Проценко, спираючись на праці В. Глухова, наголошує, що вагоме місце в системі корекційної роботи відведено навчанню переказу художніх творів: «Під час переказу вдосконалюється структура мовлення, його виразні якості, вимова, засвоюється побудова окремих речень і тексту [...]. Опанування переказом сприяє формуванню навичок самостійного (творчого) розповідання, оскільки цей процес передбачає [...] плановість мови. Навчання переказу збагачує словниковий запас, сприяє розвитку сприйняття, пам'яті, уваги. При цьому діти засвоюють за допомогою імітації нормативні основи усного мовлення, тренуються у правильному вживанні мовних засобів за аналогією змісту в творах для переказу» [4]. О. Проценко акцентує увагу на тому, що оволодіння навичками переказування позитивно впливає на розвиток усієї мисленнєво-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку, тому що розширює комунікативні та пізнавальні можливості. Використання художньої літератури доцільне і в процесі навчання грамоти молодших школярів із

ЗНМ. Як зауважує Н. Чередніченко, у цей період слід приділяти належну увагу «корекції та розвитку звукової, лексико-граматичної будови мовлення, формуванню первинних навичок зв'язного мовлення, розвитку різних видів мовного аналізу та синтезу, вербальної пам'яті, зорових та слухових уявлень, довільної уваги» [5, с. 127].

Отже, художня література – один із провідних засобів розвитку мовлення дошкільників та учнів початкових класів із ЗНМ. На матеріалі художніх текстів потрібно розвивати фонетичну, лексичну, граматичну компетентність, поетичний слух, естетичне чуття і виховувати культуру мовлення. Активна робота над подоланням мовленнєвих порушень у дошкільників із ЗНМ забезпечує міцну основу для подальшого навчання цих дітей у початковій школі. Загалом, ознайомлення з літературою сприяє становленню високодуховної та національно свідомої особистості.

Список використаних джерел:

1. Богачук Ю. В. Проблема використання художньої літератури в спеціальних дошкільних закладах / Ю. В. Богачук // Науково-методичний журнал «Логопедія». – 2016. – № 9. – С. 11–16.
2. Богуш А. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних закладах. Підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти / А. Богуш, Н. Гавриш, Т. Котик. – Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 304 с.
3. Марченко І. С. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників) : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Спеціальність : Корекційна освіта (логопедія) / І. С. Марченко. – Вид. 3-тє, перер. та доп. – Київ : Видавничий Дім «Слово», 2015. – 312 с.
4. Проценко О. Розвиток мовлення засобами художньої літератури [Електронний ресурс] / О. Проценко. – Режим доступу : <http://kirc.kyryansk-rada.gov.ua/info/page/19141> (дата звернення: 31.08.2021 р.).
5. Чередніченко Н. В. Початковий курс навчання української мови молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ). Навчально-методичний посібник (курс лекцій) / Н. В. Чередніченко. – Київ : Видавничий Дім «Слово», 2014. – 208 с.

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«МОВА І ЗАСОБИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ
НА СУЧАСНОМУ ІСТОРИЧНОМУ ЕТАПІ»

10–11 вересня 2021 р.

м. Львів

Видавник – «Наукова філологічна організація «ЛОГОС»

Адреса кореспонденції: 79000, м. Львів, а/с 6153

Електронна пошта: events@logos.lviv.ua

www.logos.lviv.ua, Т: +38 050 824 76 91

Підписано до друку 13.09.2021 р. Здано до друку 14.09.2021 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк. Ум.-друк. арк. 4.42.

Тираж 100 прим. Зам. № 1409-21.